

УДК 614.888:615.262.1:615.281.9 (477) (4)

<https://doi.org/10.24959/sphhcj.20.199>

А. В. БУГАЙ, К. В. СЕМЧЕНКО

Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СКЛАДУ АПТЕЧОК МЕДИЧНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОСОЮЗУ

Мета: порівняльний аналіз складу автомобільних аптечок в Україні та країнах Європейського Союзу (ЄС) для надання домедичної допомоги при невідкладних станах.

Матеріали та методи: наукові публікації, електронні бази МОЗ України та власні дослідження, а також методи узагальнення, систематизації теоретичного і практичного матеріалу та системного аналізу.

Результати дослідження. Було встановлено, що різниця між українською автомобільною аптечкою та автомобільними аптечками країн ЄС є досить вагомою. Сьогодні в країнах ЄС автомобільні аптечки комплектуються відповідно до стандарту DIN13164, який був розроблений Німецьким інститутом стандартизації (DIN 13164-1:1968-04. Standard: Firstaidmaterial – Firstaidbox). Цей норматив відповідає вимогам конвенції і враховує директиви ЄС щодо лікарських засобів та перев'язувальних матеріалів, які в них містяться. В Україні ж автомобільні аптечки комплектуються відповідно до ДСТУ 3961-2000.

Висновки. Результати проведеного порівняльного аналізу автомобільних аптечок в Україні та країнах ЄС дозволяють стверджувати, що склад українських автомобільних аптечок потребує оновлення та доповнення лікарськими засобами з антисептичними та ранозагоювальними властивостями, а також перев'язувальними матеріалами та новітніми засобами для надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах.

Ключові слова: аптечка медична автомобільна; лікарські засоби з антисептичними властивостями; лікарські засоби з ранозагоювальними властивостями.

А. В. БУГАЙ, К. В. СЕМЧЕНКО

National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine

THE COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF THE CONTENT OF CAR FIRST AID KITS IN UKRAINE AND EU COUNTRIES

Aim. To conduct a comparative analysis of the content of car first aid kits in Ukraine and EU countries to render premedical first aid.

Materials and methods. Scientific publication, electronic databases of the Ministry of Health of Ukraine and the own research, methods of generalization, systematization of the theoretical and practical material and system analysis were used.

Results. It has been found that the difference between car first aid kits in Ukraine and EU countries is rather significant. Today, in the EU, car first aid kits are equipped according to the DIN13164 standard designed by the German Institute for Standardization (DIN 13164-1:1968-04. Standard: Firstaidmaterial – Firstaidbox). This standard complies with the requirements of the Convention and takes into account the EU directives on medicines and dressings contained in them. In Ukraine, car first aid kits are equipped in accordance with DSTU 3961-2000.

Conclusions. The results of the comparative analysis of car first aid kits in Ukraine and the EU suggest that the content of car first aid kits in Ukraine requires updating and supplementing with medicines possessing antiseptic and wound healing properties, as well as dressings and the latest medicines for premedical first aid.

Key words: car first aid kit; antiseptic medicines; medicines with wound healing properties.

А. В. БУГАЙ, К. В. СЕМЧЕНКО

Національний фармацевтичний університет Міністерства здравоохрания України

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СОСТАВА АПТЕЧЕК МЕДИЦИНСКИХ АВТОМОБИЛЬНЫХ В УКРАИНЕ И СТРАНАХ ЕВРОСОЮЗА

Цель: сравнительный анализ состава автомобильных аптечек в Украине и странах Евросоюза (ЕС) для оказания первой доврачебной помощи.

Материалы и методы: научные публикации, электронные базы МЗ Украины и собственные исследования, а также методы обобщения, систематизации теоретического и практического материалов и системного анализа.

Результаты исследования. Было установлено, что разница между украинской автомобильной аптечкой и автомобильными аптечками стран ЕС достаточно существенная. Сегодня в странах Евросоюза аптечки комплектуются в соответствии со стандартом DIN13164, который был разработан

Немецким институтом стандартизации (DIN 13164-1:1968-04. Standard: Firstaidmaterial – Firstaidbox). Этот норматив соответствует требованиям конвенции и учитывает директивы ЕС по лекарственным средствам и перевязочным материалам. В Украине же автомобильные аптечки комплектуются в соответствии с ДСТУ 3961-2000.

Выводы. Результаты проведенного сравнительного анализа автомобильных аптечек в Украине и странах Евросоюза позволяют утверждать, что состав украинских автомобильных аптечек требует обновления и дополнения лекарственными средствами с антисептическими и ранозаживляющими свойствами, а также перевязочными материалами и новейшими средствами для оказания первой доврачебной помощи.

Ключевые слова: аптечка медицинская автомобильная; лекарственные средства с антисептическими свойствами; лекарственные средства с ранозаживляющими свойствами.

Постанова проблеми. У сучасних умовах необхідність розробки лікарських засобів з антисептичними та ранозагоювальними властивостями для надання домедичної допомоги людям при невідкладних станах для подальшого використання в аптечках різного профілю в Україні є дуже актуальною, оскільки їх склад не змінювався з 2013 року і потребує оновлення.

Соціальний, економічний та виробничий аспекти безпеки життєдіяльності вимагають обов'язкової наявності аптечки медичної [1, 2].

На особливу увагу заслуговують аптечки медичні автомобільні для надання домедичної допомоги людям при невідкладних станах, оскільки саме вони є найбільш вживаними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Згідно з ДСТУ 3961-2000 [3] існують такі визначення аптечок медичних автомобільних: аптечка медична автомобільна (АМА) – комплекс медичних засобів, що призначені для надання першої медичної допомоги постраждалим унаслідок дорожньо-транспортної пригоди та в поточному режимі експлуатації. Аптечка медична автомобільна-1 (АМА-1) – призначена для укомплектування автомобілів, які мають до восьми (включно) сидячих місць, крім сидіння водія, та колісних тракторів. Аптечка медична автомобільна-2 (АМА-2) – призначена для укомплектування автомобілів із кількістю сидячих місць, крім сидіння водія, більше восьми. Аварійний комплект АМА – комплект медичних засобів, що призначений для надання першої медичної допомоги постраждалим унаслідок дорожньо-транспортної пригоди лише в разі отримання ними значних травм та ушкоджень [4].

Аптечки медичні автомобільні зазвичай виготовляються з пластику або металу і містять як лікарські засоби, так

і перев'язувальний матеріал [5]. Склад і розмір аптечок різняться залежно від передбачуваних умов надання допомоги, характеру травм, а також кількості осіб, яким може бути надана ця допомога та ін. [3]. Також склад аптечок залежить від профілю надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах та ділиться на аптечки автомобільні, аптечки військові, а також універсальні [6, 7].

Питанням складу аптечок в Україні займаються такі науковці, як А. А. Котвицька, В. І. Бородіна, Р. В. Сагайдак-Нікітюк, Б. П. Громовик, О. Б. Панькевич, І. І. Баранов, С. М. Братановський, А. Ю. Закурдаєва, В. Д. Шищука, В. А. Сміянова, К. А. Рудніков та ін.

Згідно з Постановою КМ України від 10.10.2001 р. «Про правила дорожнього руху» [1] забороняється експлуатація транспортних засобів без аптечки, перелік лікарських засобів якої відповідає ДСТУ 3961-2000 «Аптечка медична автомобільна. Загальні вимоги» для відповідного типу транспортних засобів. Крім цього, наказом МОЗ України № 187 від 07.07.98 р. затверджено перелік лікарських засобів, які мають міститися в таких аптечках [6].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Збільшення кількості автомобільних аварій підтверджує актуальність перегляду складу аптечок, зокрема засобів з антисептичними та ранозагоювальними властивостями, а також перев'язувальних матеріалів. Важливо зазначити, що склад автомобільних аптечок в Україні не підлягав перегляду з 2013 року і вимагає оновлення.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є проведення порівняльного аналізу складу аптечок медичних автомобільних в Україні та країнах ЄС для надання домедичної допомоги при невідкладних станах.

Викладення основного матеріалу дослідження. Сьогодні аптечка в автомобілі має бути укомплектована згідно з ДСТУ 3691-2000 «Аптечка медична автомобільна», який набув чинності ще у 2013 році [3]. Наказом МОЗ України були затверджені два варіанти комплекту автомобільних аптечек, до складу яких увійшли лікарські засоби, що обов'язково повинні знаходитися в автомобілі для надання першої допомоги. Перший комплект розроблений для легкових автомобілів із кількістю пасажирів до 9 осіб, другий – для вантажних транспортних засобів, а також для транспортних засобів з кількістю пасажирів понад 9 осіб.

Аптечка медична автомобільна АМА-1 (рис. 1) комплектується відповідно до ДСТУ 3691-2000, має у складі перев'язувальні матеріали, спазмолітики, кардіологічні, знеболювальні та антигістамінні лікарські засоби.

У всіх аптечках обов'язково має бути присутня інструкція із застосування лікарських

Рис. 1. Аптечка медична автомобільна – АМА-1

засобів, а також перев'язувальних матеріалів, що в ній знаходяться.

На особливу увагу заслуговує склад набору для зупинки крові та набору для допомоги при травмах, оскільки останнім часом асортимент засобів цієї категорії розширився, але досі не використовується в аптечках медичних автомобільних.

Склад перев'язувальних засобів аптечки медичної автомобільної наведено у табл. 1.

Таблиця 1

СКЛАД ПЕРЕВ'ЯЗУВАЛЬНИХ ЗАСОБІВ АПТЕЧКИ МЕДИЧНОЇ АВТОМОБІЛЬНОЇ ЗА ДСТУ 3691-2000

Тип набору та його складові	
Склад 1 (аптечка медична автомобільна для легкових автомобілів із кількістю пасажирів до 9 осіб)	Склад 2 (аптечка медична автомобільна для вантажних транспортних засобів, а також для транспортних засобів із кількістю пасажирів понад 9 осіб)
1	2
<i>Набір для зупинки крові</i>	
Гумовий джгут Есмарха – 1 шт.	Джгут – 3 шт.
Рулон еластичного бинта 500 x 10 см – 1 шт.	Еластичний бинт – 2 шт.
Рулон марлевого бинта (нестерильного), 500 x 5 см – 1 шт.	Рулон марлевого бинта (нестерильного), 500 x 10 – 4 шт.
Рулон марлевого бинта (нестерильного), 700 x 14 см – 1 шт.	Рулон марлевого бинта (нестерильного), 700 x 14 см – 4 шт.
Марлевий бинт (стерильний), 500 x 10 см – 2 шт.	Марлевий бинт (стерильний), 500 x 10 см – 2 шт.
Марлевий бинт (стерильний), 700 x 14 – 1 шт.	Марлевий бинт (стерильний), 700 x 14 – 4 шт.
Вата нестерильна 50 г – 1 шт.	Вата нестерильна 50 г – 2 шт.
Лейкопластир 5 м x 5 см – 1 рулон	Лейкопластир 5 м x 5 см – 3 рулони
Пластир бактерицидний 2,3 x 7,2 см – 4 шт.	Пластир бактерицидний 2,3 x 7,2 см – 10 шт.
Серветка, просочена хлоргексидином – 6 x 10 см – 2 шт. <i>Альтернативою можуть бути смужки на основі гелю з антимікробною дією 10 x 50 см</i>	Серветка, просочена хлоргексидином – 6 x 10 см – 9 шт. <i>Альтернативою можуть бути смужки на основі гелю з антимікробною дією 10 x 50 см</i>
Серветка, просочена фурагіном, для зупинки кровотечі 6 x 10 см – 2 шт.	Кровоспинні серветки – 9 шт.
Стерильні серветки 6 x 10 см – 6 шт.	Стерильні серветки – 12 шт.
Стерильний перев'язувальний пакет	Перев'язувальні пакети – 4 шт.

Закінчення табл. 1

1	2
Парамедичні ножиці – 1 шт.	Парамедичні ножиці – 1 шт.
	Блокнот і кулькова ручка – 1 шт.
Полігексаметилен гуанідин гідрохлориду (або їх замітники) – 10 см х 50 см – 2 шт.	Полігексаметилен гуанідин гідрохлориду (або їх замітники) – 10 см х 50 см – 9 шт.
<i>Набір для допомоги при травмах</i>	
Клапан для штучної вентиляції легенів – 1 шт.	Клапан для штучної вентиляції легенів – 4 шт.
Гелева протиопікова пов'язка – 1 шт.	Протиопікові пов'язки – 4 шт.
Тканинна медична перев'язувальна косинка 50 х 50 см – 1 шт.	Медичні перев'язувальні косинки – 3 шт.
Термопокривало 1,6 х 2,1 м – 1 шт.	Термопокривало 1,6 х 2,1 м – 4 шт.
Анатомічний пінцет – 1 шт.	Парамедичні ножиці – 1 шт.
Медичні рукавички з поліетилену – 1 пара	Медичні рукавички – 4 пари
–	Ножиці парамедичні (19 см) – 1 шт.
Англійські шпильки – 6 шт.	Англійські шпильки – 12 шт.

Як видно з табл. 1, основною відмінністю аптечки медичної автомобільної другого типу є більша кількість усіх предметів, що входять до її складу. Це логічно, оскільки транспорт, який перевозить велику кількість людей, потребує відповідної кількості лікарських засобів, перев'язувального матеріалу та предметів для надання першої допомоги при травмах. Окрім того, до аптечки складу 2 входять блокнот і кулькова ручка [8].

Експлуатаційний комплект АМА – комплект медичних засобів, що призначений для надання першої медичної допомоги постраждалим унаслідок дорожньо-транспортної пригоди та в поточному режимі експлуатації транспортних засобів у разі отримання постраждалими незначних ушкоджень [5, 6, 9].

Склад експлуатаційного комплекту наведено в табл. 2.

Аварійний комплект АМА – комплект медичних засобів, що призначений для надання першої медичної допомоги постраждалим унаслідок дорожньо-транспортної пригоди лише в разі отримання ними значних травм та ушкоджень [6].

Аварійний комплект АМА повинен мати два набори, склад яких наведено у табл. 3. Обидва набори аварійного комплекту мають бути укладені в окремі герметичні поліетиленові пакети.

На пакетах повинна міститися наліпка із зазначенням таких відомостей: призначення АМА (АМА-1 чи АМА-2); номер набору, які засоби входять до пакета та їх кількість.

Таблиця 2

СКЛАД ЕКСПЛУАТАЦІЙНОГО КОМПЛЕКТУ ЗА ДСТУ 3691-2000

Засоби	Пакування	Кількість, шт.	
		АМА-1	АМА-2
<i>Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах</i>			
Бинт нестерильний (5 см х 5 м)	Пакування	2	2
Серветки марлеві стерильні середні	Пакування	1	1
Вата нестерильна 50 г	Пакування	1	1
Лейкопластир шириною не менше 5 см х 5 м	Рулон	1	3
<i>Антисептичні засоби</i>			
Розчин йоду 5 % – 10 мл	Флаконт	1	2
Розчин перекису водню 3 % – 25 мл	Флаконт	1	3
<i>Додаткові засоби</i>			
Розчин аміаку 10 % – 1 мл	Ампула	10	10
Сульфацил натрію 20 % – 1 мл	Шприц-тюбик	2	4

Таблиця 3

АВАРІЙНИЙ КОМПЛЕКТ АМА ЗА ДСТУ 3691-2000

Засоби	Пакування	Кількість, шт.	
		АМА-1	АМА-2
НАБІР 1			
<i>Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах</i>			
Джгут для зупинки кровотечі	–	1	3
Бинт стерильний (10 см x 5 м)	Пакування	1	6
Серветки з хлоргексидом (або його замінники) № 1	Пакування	2	9
Серветки кровоспинні з фурагіном (або його замінники) № 1	Пакування	2	9
Пакет перев'язний стерильний № 1	Пакування	1	4
Знеболювальні засоби			
Буторфанолу тартрат 0,2 % – 1 мл	Шприц-тюбик	1	6
<i>Додаткові засоби</i>			
Ножиці з тупими кінцями	–	–	1
Блокнот з кульковою ручкою	–	–	1
НАБІР 2			
<i>Засоби для накладання пов'язок при травмах</i>			
Косинка медична перев'язувальна з будь-якої тканини 150 x 50 см	–	3	6
<i>Додаткові засоби</i>			
Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легенів	–	1	4
Рукавички медичні № 8 із поліетилену, комплект	Пакування	–	4
Термопокривало	–	–	4
Комірці для фіксації шийного відділу хребта змінних розмірів	–	–	2
Шини еластичні типу SAM SPLINT:	–	–	–
Для верхніх кінцівок	–	–	4
Для нижніх кінцівок	–	–	6
Портативний апарат для штучної вентиляції легенів	–	–	1
Ножиці з тупими кінцями	–	–	1
Повітровід або «Sw-подібна» трубка	–	–	3

Сьогодні в європейських країнах аптечки комплектуються відповідно до стандарту DIN13164, який був розроблений Німецьким інститутом стандартизації (DIN 13164-1:1968-04. Standard: Firstaidmaterial – Firstaidbox) [10]. На рис. 2 зображена аптечка автомобільна стандарту DIN13164, що використовується у Польщі, відповідає вимогам конвенції та враховує директиви ЄС щодо лікарських засобів та перев'язувальних матеріалів, які в них містяться [11].

Порівняльний аналіз аптечки автомобільної для легкових автомобілів за ДСТУ 3691-2000 та аптечки автомобільної за стандартом DIN13164 країн ЄС наведено у табл. 4.

Рис. 2. Аптечка автомобільна стандарту DIN13164 (Польща)

Таблиця 4

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АПТЕЧОК АВТОМОБІЛЬНИХ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

Тип набору та його складові	
Аптечка автомобільна для легкових автомобілів за ДСТУ 3691-2000 (склад 1)	Аптечка автомобільна за стандартом DIN13164
1	2
<i>Набір для зупинки крові</i>	
Гумовий джгут Есмарха – 1 шт.	–
–	Лейкопластир катушковий DIN13019-A, 2,5 см x 5 м – 1 шт.
Пластир бактерицидний 2,3 x 7,2 см – 4 шт.	1 комплект з 14 різних пластирів: <ul style="list-style-type: none"> • пластир DIN13019-E (10 x 6 см) – 4 шт. • пластир – еластичний (пальчиковий пластир) (4 x 6,5 см) – 2 шт. • пластир – еластичний (пальчиковий пластир) (4 x 6,5 см) – 2 шт. • пластир смуги – водостійкий (1,9 x 7,2 см, в індивідуальній упаковці) – 2 шт. • пластир смуги – водостійкий (2,5 x 7,2 см, в індивідуальній упаковці) – 4 шт.
Рулон марлевого бинта (нестерильного), 500 x 5 см – 1 шт.	Перев'язувальний бинт (пакет першої допомоги), стерильний, еластичний, DIN13151-K (м'яка пов'язка 6 x 8 см) – 1 шт.
Рулон марлевого бинта (нестерильного), 700 x 14 см – 1 шт.	Перев'язувальний бинт (пакет першої допомоги), стерильний, еластичний, DIN13151-M (м'яка пов'язка 8 x 10 см) – 2 шт.
Марлевий бинт (стерильний), 500 x 10 см – 2 шт. Марлевий бинт (стерильний), 700 x 14 – 1 шт.	Перев'язувальний бинт (пакет першої допомоги), стерильний, еластичний, DIN13151-G (м'яка пов'язка 10 x 12 см) – 1 шт.
Серветка, просочена хлоргексидином – 6 x 10 см – 2 шт.	–
–	Серветки стерильні для обробки ран, опікова пов'язка (можуть застосовуватися як пов'язки при опіках) DIN13152-A (60 x 80 см) – 1 шт.
Серветка, просочена фурагіном, для зупинки кровотечі 6 x 10 см – 2 шт.	–
Стерильні серветки 6 x 10 см – 6 шт.	Серветки стерильні для обробки ран, опікова пов'язка (можуть застосовуватися як пов'язки при опіках) DIN13152-BR (60 x 40 см) – 1 шт.
Еластичний бинт (8 x 400 см) – 1 шт.	Еластичний бинт DIN61634 FB8 (8 x 400 см) – 3 шт.
Стерильний перев'язувальний пакет	Стерильний перев'язувальний пакет (10 x 10 см 2 шт. / упаковка) – 3 шт.
Тканинна медична перев'язувальна косинка 50 x 50 см – 1 шт.	Косинка DIN13168-D (136 x 96 x 96 см) – 2 шт.
Парамедичні ножиці – 1 шт.	Ножиці парамедичні DIN58279 A145 (14,5 см) – 1 шт.
–	Вологі серветки для очищення неушкодженої шкіри, в індивідуальній упаковці – 3 шт.
Перелік вкладення – 1 шт.	Перелік вкладення – 1 шт.
Довідник з надання першої медичної допомоги – 1 шт.	Довідник з надання першої медичної допомоги – 1 шт.
<i>Набір для допомоги при травмах</i>	
Клапан для штучної вентиляції легенів – 1 шт.	Клапан для штучної вентиляції легенів – 4 шт.
Гелева протиопікова пов'язка – 1 шт.	Протиопікові пов'язки – 4 шт.

Закінчення табл. 4

1	2
Тканинна медична перев'язувальна косинка 50 x 50 см – 1 шт.	Медичні перев'язувальні косинки – 3 шт.
Термопокривало 1,6 x 2,1 м – 1 шт.	Термопокривало 1,6 x 2,1 м – 1 шт.
Анатомічний пінцет – 1 шт.	Парамедичні ножиці – 1 шт.
Медичні рукавички з поліетилену – 1 пара	Одноразові рукавички DIN EN 455-1 – 2 пари
Англійські шпильки – 6 шт.	Англійські шпильки – 12 шт.

Рис. 3. Порівняльна характеристика складу перев'язувальних засобів аптечок автомобільних в Україні та країнах ЄС

Як видно з наведених у табл. 4 даних, з одного боку, аптечки країн Євросоюзу і України схожі, але якщо уважно вивчити їх склад (табл. 2), то можна виявити такі відмінності: до складу аптечок країн Євросоюзу входять 14 різних бактерицидних пластирів у більшій кількості, ніж в комплекті аптечок медичних автомобільних в Україні, еластичних бинтів, стерильних перев'язувальних пакетів і медичних косинок. Еластичних бинтів в аптечці країн Євросоюзу – 3 шт., аптечка медична автомобільна в Україні має лише 1, але він ширший і довший.

Нами була також проаналізована праця Б. П. Громова та О. Б. Панькевича «До питання стандартизації аптечки першої допомоги автомобільної» [12], де було визначено, що питання стандартизації української аптечки потребує правового врегулювання шляхом виключення ЛЗ з її складу та адаптування вмісту до вимог ЄС, а також усунення юридичної колізії стосовно наявності двох нормативних документів щодо складу аптечки [12].

Важливим фактом є те, що бинти в аптечці медичній автомобільній в Україні так само відрізняються від європейських, а перев'язувальний матеріал складається тільки з марлі, тоді як в аптечках країн Євросоюзу має вставки з флісової тканини різних розмірів. Бинти аптечок країн ЄС мають розмір 6 x 8 см, 8 x 10 см, 10 x 12 см залежно від бинта, хоча функції їх однакові. Також ця аптечка має 3 стерильні перев'язувальні пакети на відміну від української аптечки, до складу якої входить лише 1 пакет. Порівняльна характеристика деяких елементів у складі аптечки медичної автомобільної в Україні та країнах ЄС наведена на рис. 3. Косинка з комплектації аптечки автомобільної країн Євросоюзу має більший розмір на відміну від комплектації української аптечки, що також є суттєвою різницею.

Серветки з хлоргексидином та серветки з фурагіном відсутні в європейській аптечці через високу алергенність цих речовин, але замість них у комплектації

європейської аптечки є 2 серветки для обробки ран DIN13152-BR і DIN13152-A. Ці серветки також можуть застосовуватися як пов'язки при опіках.

Як було встановлено, відмінність між українською та європейською аптечками досить істотна. Існуючий стандарт, що регламентує склад автомобільних аптечок, потребує перегляду й упровадження новітніх лікарських засобів.

Висновки

1. Проаналізовано склад автомобільних аптечок в Україні та країнах Євросоюзу.

2. Дослідження показали, що склад аптечок медичних автомобільних в Україні та країнах Євросоюзу мають як схожі, так і відмінні елементи. Асортимент лікарських засобів, перев'язувальних матеріалів та інших

предметів у автомобільних аптечках країн ЄС є ширшим і містить більшу кількість одиниць.

3. Склад автомобільних аптечок в Україні потребує оновлення та доповнення лікарськими засобами з антисептичними і ранозагоювальними властивостями, а також перев'язувальними матеріалами та різними предметами для надання домедичної допомоги при невідкладних станах.

Перспективи подальших досліджень.

На підставі проведених досліджень обґрунтована доцільність подальших досліджень із розробки та оновлення складу автомобільних аптечок в Україні для надання домедичної допомоги людям при невідкладних станах

Конфлікт інтересів: відсутній.

Перелік використаних джерел інформації

1. Соціальна та виробнича безпека діяльності : навч. посібник для здобувачів вищої освіти спец. «Освітні, педагогічні науки» освітньої програми «Педагогіка вищої школи» / А. А. Котвіцька та ін. Харків : НФаУ, 2019. 220 с.
2. Жуковина О. В., Сагайдак-Нікітюк Р. В., Грецька Г. А. Соціальна та екологічна безпека діяльності : навч. посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності «Освітні, педагогічні науки» освітньої програми «Педагогіка вищої школи». Харків : НФаУ, 2020. 206 с.
3. ДСТУ 3961-2000. Аптечка медична автомобільна. Загальні вимоги. Зі змінами 1, 2 від 11.06.2013 р. Київ : Держстандарт України, 2000. 18 с.
4. Про правила дорожнього руху : Постанова КМ України № 1306 від 10.10.01 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1306-2001-%EF>.
5. Про прийняття національних стандартів України, гармонізованих з міжнародними стандартами, затвердження національних стандартів України, змін до національних стандартів України та скасування національного стандарту України : Наказ Мінекономрозвитку України від 11.06.2013 р. № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0622731-13#Text>.
6. Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів : Наказ МОЗ України №187 від 07.07.1998 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0465-98>.
7. Бандура В. І. Аптечка медична військова. *Фармацевтична енциклопедія*. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/7994/aptechka-medichna-vijskova>.
8. Бородина В. І., Сагайдак-Нікітюк Р. В. Дослідження складу аптечок медичних автомобільних, якими укомплектовані автобуси та маршрутні таксі. *Соціальна фармація в охороні здоров'я*. 2018. Т. 4, № 1. С. 53-59. DOI: 10.24959/sphhcj.18.105.
9. DIN 13164-1:1968-04 Standard: Firstaidmaterial – Firstaidbox. URL: <https://www.beuth.de>.
10. Verbandkasten. URL: <http://de.wikipedia.org/wiki/Verbandkasten>.
11. Громовик Б. П., Панькевич О. Б. До питання стандартизації аптечки першої допомоги автомобільної. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2012. № 1. С. 64-67.

References

1. Kotvitska, A. A. et al. (2019). *Sotsialna ta vyrobnycha bezpeka diialnosti*. Kharkiv: NFaU, 220.
2. Zhukovina, O. V., Sahaidak-Nikitiuk, R. V., Hretska, H. A. (2020). *Sotsialna ta ekolohichna bezpeka diialnosti*. Kharkiv: NFaU, 206.
3. *Aptechka medychna avtomobilna. Zahalni vymohy (zi zminamy 1, 2 vid 11.06.2013 r.)*. (2000). DSTU 3961-2000. Kyiv: Derzhstandart Ukrainy, 18.
4. *Postanova KM Ukrainy vid 10.10.01 No. 1306 "Pro pravyla dorozhnoho rukhu"*. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1306-2001-%EF>.

5. Nakaz Minekonomrozyvtku Ukrainy vid 11.06.2013 No. 622 "Pro pryiniattia natsionalnykh standartiv Ukrainy, harmonizovanykh z mizhnarodnymi standartamy, zatverdzhennia natsionalnykh standartiv Ukrainy, zmin do natsionalnykh standartiv Ukrainy ta skasuvannia natsionalnoho standartu Ukrainy". *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0622731-13#Text>.
6. Nakaz MOZ Ukrainy No. 187 vid 07.07.1998 "Pro zatverdzhennia perelikiv likarskykh zasobiv u medychnykh aptechkakh transportnykh zasobiv". *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0465-98>.
7. Bandura, V. I. Aptechka medychna viiskova. *Farmatsevychna entsyklopediia*. Available at: <https://www.pharmacycyclopedia.com.ua/article/7994/aptechka-medichna-viiskova>.
8. Borodina, V. I., Sahaidak-Nikitiuk, R. V. (2018). *Sotsialna farmatsiia v okhoroni zdorov'ia*, 4 (1), 53-59. doi: 10.24959/sphhcj.18.105.
9. DIN 13164-1:1968-04 Standard: Firstaidmaterial – Firstaidbox. Available at: <https://www.beuth.de>.
10. Verbandkasten. Available at: <http://de.wikipedia.org/wiki/Verbandkasten>.
11. Hromovyk, B. P., Pankevych, O. B. (2012). *Upravlinnia, ekonomika ta zabezpechennia yakosti v farmatsii*, 1, 64-67.

Відомості про авторів:

Бугай А. В., аспірантка кафедри аптечної технології ліків, Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України (<https://orcid.org/0000-0003-4186-5513>). E-mail: morni93@gmail.com

Семченко К. В., кандидатка фармацевтичних наук, доцентка кафедри аптечної технології ліків, Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України (<https://orcid.org/0000-0003-3824-8899>). E-mail: tolochko.kv@gmail.com

Information about authors:

Biłhai A. V., post graduate student of the Department of Pharmaceutical Technology of Drugs, National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine (<https://orcid.org/0000-0003-4186-5513>). E-mail: morni93@gmail.com

Semchenko K. V., Candidate of Pharmacy (Ph.D.), associate professor of the Department of Pharmaceutical Technology of Drugs, National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine (<https://orcid.org/0000-0003-3824-8899>). E-mail: tolochko.kv@gmail.com

Сведения об авторах:

Бугай А. В., аспирант кафедры аптечной технологии лекарств, Национальный фармацевтический университет Министерства здравоохранения Украины (<https://orcid.org/0000-0003-4186-5513>). E-mail: morni93@gmail.com

Семченко К. В., кандидат фармацевтических наук, доцент кафедры аптечной технологии лекарств, Национальный фармацевтический университет Министерства здравоохранения Украины (<https://orcid.org/0000-0003-3824-8899>). E-mail: tolochko.kv@gmail.com

Надійшла до редакції 15.08.2020 р.